

Srbija – društvo znanja

Globalizacija i razvoj informaciono-komunikacionih tehnologija u potpunosti su promenili okruženje u kojem se razvija savremeno društvo. Dvadeset prvi vek je označen kao vek znanja u kojem se sposobnost društva da proizvodi, selektuje, prilagođava, komercijalizuje i koristi *znanje*, pokazuje kao kritični faktor za održivi ekonomski rast i poboljšanje životnog standarda. Znanje je prepoznato kao pokretač društvenih i ekonomskih promena svakog savremenog društva. Otuda se u svim razvojnim strategijama posebna pažnja posvećuje naučnom radu i istraživanju u okviru kojeg se znanje stvara i nadograđuje, obrazovanju pomoću koga se znanje stiče i prenosi, i inovacijama kroz koje se ono primenjuje.

Društvo znanja ne počiva samo na obrazovanju i nauci. Ono zavisi od tehnološkog razvoja, mogućnosti da se znanje i informacija brzo prenese i primeni, kao i odgovarajuće reakcije drugih društvenih sistema. S druge strane, obrazovanje i nauka nisu izdvojeni sistemi i ne mogu se razvijati nezavisno od društva u celini. Zbog toga razvoj savremenog društva znanja nije samo u domenu obrazovnog sistema, već zavisi od međusobne povezanosti i usklađenosti različitih sektora.

Dobro osmišljen obrazovni sistem doprinosi razvoju društva kroz povećavanje i poboljšavanje kompetencija radno sposobnog stanovništva, u smislu povećanja produktivnosti zaposlenih, smanjenja mogućnosti za dužu ili trajnu nezaposlenost, kao i kroz efikasniji transfer tehnologije i znanja iz obrazovnog sistema (posebno visokog obrazovanja) i nauke ka privredi i društvu.

Program svake buduće vlade Republike Srbije, ukoliko želi održiv razvoj u ekonomskom i društvenom smislu, trebalo bi da bude usmeren na stvaranje društva znanja. To podrazumeva obezbeđivanje institucionalnog okvira u kojem će biti moguće suštinski kvalitetnije i efikasnije osmišljavati i primenjivati programe, strategije, politike i aktivnosti koje doprinose ovom cilju.

Zbog svega navedenog, smatramo da je neophodno uraditi sledeće:

- Oformiti *Ministarstvo obrazovanja i nauke*. U razvoju društva znanja oblasti obrazovanja i istraživanja, odnosno nauke, su nerazdvojive. Iz tog razloga je potrebno usklađivanje aktivnosti i politika obrazovanja i nauke, kao i međusektorska saradnja unutar ministarstava, uz nastavak decentralizacije i demokratizacije.
- Oformiti *Ministarstvo zaduženo za informaciono društvo i elektronske komunikacije*. U savremenim društvima i ekonomijama pismenost je dobila novo značenje i podrazumeva i kompjutersku pismenost. S jedne strane, pristup obrazovnih institucija elektronskim komunikacijama je od ključnog značaja za obrazovni sistem. S druge strane, svi građani bi trebalo da dobiju potrebna znanja za upotrebu ove tehnologije, što zahteva izmene nastavnih programa u školama i drugim obrazovnim ustanovama. Takođe, istraživanja vezana za informaciono-komunikacione tehnologije se moraju uključiti u istraživačke projekte.
- *Ministarstvo zaduženo za zapošljavanje* mora imati suštinsku interakciju sa ministarstvom zaduženim za obrazovanje i drugim ministarstvima značajnim za razvoj obrazovanja. Obrazovanje mora biti u funkciji tržišta rada, što zahteva da sistemi obrazovanja i zapošljavanja moraju uzajamno da sarađuju i da se dopunjuju. Izrada Nacionalnog okvira kvalifikacija, usklađenog sa Evropskim okvirom kvalifikacija, kojim bi bila definisana potrebna znanja, veštine i kompetencije je od izuzetnog značaja za smanjenje nezaposlenosti i stvaranje konkurentne radne snage, koja će moći da se uspešno suoči sa zahtevima moderne ekonomije. Otuda sva tri ministarstva moraju tesno sarađivati na njegovoj pripremi i usvajanju.

Apelujemo na sve relevantne ustanove i pojedince, a naročito na sve političke aktore, bez obzira na političku pripadnost i ideologiju, da pri formiranju buduće vlade stvore uslove u okviru kojih će biti moguće ostvariti iskorak Srbije ka društvu znanja!

Potpisnici pisma:

1. Centar za obrazovne politike
2. Udruženje studenata sa hendikepom
3. Centar za interaktivnu pedagogiju
4. Privredna akademija, Novi Sad
5. Savez učitelja Republike Srbije
6. Forum beogradskih gimnazija
7. Sindikat obrazovanja Beograda
8. Nacionalni savet za naučni i tehnički razvoj